

Studieplan

Påverka lokalt

FRILUFTS
FRÄMJANDET

SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN

Studie
främjandet

Innehåll

Förord: Gör er röst hörd för friluftslivet!	3
Vad är en studiecirkel?	4
Några grundregler	4
Förslag på upplägg	5
Träff 1: Varför ska ni påverka?	6
Träff 2: Vad kan ni påverka lokalt?	7
Träff 3: Skapa debatt	8
Träff 4: Hur kan ni gå vidare?	9

Gör er röst hörd för friluftslivet!

När allemansrätten hotas eller friluftslivets behov förbises måste vi höja våra röster. Det är därför vi tagit fram en handbok i lokal påverkan och det är därför vi är så glada över att du deltar i den här studiecirkeln. Tillsammans ser vi till att vi hörs och gör det möjligt för fler att upptäcka den fantastiska svenska naturen på ett ansvarsfullt sätt.

Vi står upp för allemansrätten och friluftslivet på en mängd olika sätt men många av de viktigaste frågorna avgörs lokalt. Våra organisationer försöker bevaka vad som händer i den nationella debatten och rikspolitiken, men det är ni som är experterna på vad som händer lokalt hos er.

När ett viktigt lokalt friluftsområde är hotat eller när kommunen har missat det gyllene tillfället att inrätta den perfekta vandringsleden i er kommun är det ni som behöver väcka frågan, uppvakta beslutsfattare och skapa debatt. Vi hoppas att handboken i lokal påverkan ger er de verktyg ni behöver och att den här studiecirkeln gör att ni kan ta nästa steg för att stärka er lokala påverkan.

Det är bara genom att väga in fler aspekter och lyssna på fler röster som våra beslutsfattare kan ta mer välgrundade beslut. Därför vill vi som företrädare två av Sveriges största ideella organisationer att alla ni ska höras mer och inte mindre i samhällsdebatten!

Erik Lundvik, ordförande, Friluftsfrämjandet

Maria Ros Hjelm, generalsekreterare, Svenska Turistföreningen

**SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN**

September 2021

Författare:

Ahmed Al-Qassam, påverkansansvarig
Friluftsfrämjandet
ahmed.al-qassam@friluftsframjandet.se
0720-70 58 46

Daniel Skog, påverkansansvarig STF
daniel.skog@stfturist.se
0720-92 34 14

Projektleddare: Anders Wigren

Grafisk form: Anna Lillkung

Foto: Mostphotos

Producerad av Friluftsfrämjandet och Svenska Turistföreningen i samarbete med Studiefrämjandet.

studieframjandet.se

Vad är en studiecirkel?

Studiecirkeln är en unik lärandeform med lång historia i Sverige. Idén bakom studiecirkeln är lika enkel som genial: en studiecirkel är en liten grupp människor som samlas av eget intresse för att lära sig tillsammans – av och med varandra.

Att starta en studiecirkel kostar ingenting och studiecirkeln kan handla om nästan vad som helst. Det är deltagarna själva som tillsammans planerar studiecirkelns upplägg. En studiecirkel präglas av ett demokratiskt synsätt. Det betyder att alla som deltar bidrar med sina synpunkter, analyser och idéer.

Vi på Studieförbundet kan hjälpa er med studiematerial, lokaler, utrustning, utbildning, digitala läromedel, coaching och mycket mera. Vi har ett stort nätverk och erbjuder kunskap och erfarenhet inom många områden – framför allt inom våra profilområden natur, djur, miljö och kultur.

Studieförbundet är ett av tio studieförbund som får ekonomiskt stöd av staten, regioner och kommuner. Vi får stöd för att alla över 13 år ska ha möjlighet att, tillsammans med andra, dela och utveckla ny kunskap genom hela livet. Det kallas för folkbildning.

Några grundregler

Det finns vissa grundregler för studiecirkel som är bra att känna till. Reglerna finns för att det är viktigt att kunna se att det ekonomiska stödet som subventionerar folkbildningen går till rätt ändamål.

- **En studiecirkel måste ha minst 3 deltagare som är över 13 år.**
- **Studiecirkeln måste ha minst 3 träffar.**
- **Varje deltagare måste närvara vid någon av de 3 första träffarna.**
- **En studiecirkel måste omfatta minst 9 studietimmar.**

I varje studiecirkel utses någon av deltagarna till cirkelledare. Som cirkelledare behöver du inte vara expert i ämnet eller ha svar på alla frågor. Din roll är att leda cirkeln framåt och se till att alla kan framföra sina synpunkter och påverka arbetet. Cirkelledaren är också den som håller kontakten med Studieförbundet.

Som ny cirkelledare får du ett introduktionssamtal där vi bland annat berättar vad Studieförbundet kan hjälpa till med. Du blir också inbjuden till att gratis delta i Studieförbundets ledarutvecklingsprogram.

Förslag på upplägg

Studiecirkeln *Påverka lokalt* ger dig konkreta tips på hur ni och er lokalavdelning kan arbeta för att påverka de beslut som fattas i ert område. Studieplanen föreslår ett upplägg på fyra träffar där varje träff är två till tre timmar lång. Om ni vill kan ni dela upp innehållet på flera tillfällen. Kom ihåg att reservera gott om tid för diskussion och reflektion! Vi rekommenderar att ni i förväg gemensamt bestämmer om tider för gemensam kaffepaus. Det är ofta under rasterna som riktigt spännande diskussioner bryter ut.

Ett tips för att göra studiecirkeln ännu mer levande är att bjuda in en gästföreläsare. Till exempel kan ni bjuda in en kommunpolitiker, gärna en som ni känner eller som brinner för era frågor. Då blir det enklare att ha en öppen diskussion. Det kan även vara en lokal journalist eller någon som arbetat med påverkansfrågor i sitt yrke eller som är ideellt engagerad.

Handboken som studiematerial

För att genomföra studiecirkeln behöver ni ha tillgång till *Handbok i lokal påverkan* från Svenska Turistföreningen eller Friluftsrämjandet. Handboken finns tillgänglig både digitalt och i tryckt form och beställs från respektive organisation. Innehållet i de två organisationernas utgåvor är samma, med undantag för det inledande kapitlet som är skrivet specifikt för din organisation.

Handbok i lokal påverkan, Friluftsrämjandet

Det går också att ladda hem *Handbok i lokal påverkan* på STF:s intranät eller genom att logga in på Friluftsrämjandets medlemsinloggning.

Handbok i lokal påverkan, STF

Första träffen

När ni träffas första gången är det bra att stämma av följande:

- När och var ni ska träffas under studiecirkeln
- Raster och kaffepauser
- Vad som ska förberedas inför varje träff
- Hur en deltagare meddelar om förhinder
- Att alla har tillgång till studiematerialet och vad det innehåller

Studiecirkelns mål

Under första cirkelträffen föreslår vi att ni gör en presentationsrunda där alla deltagare får berätta vad de har för förväntningar på studiecirkeln. Berätta gärna även om du har personliga mål med att delta i studiecirkeln. Det generella målet med cirkeln är att ni ska lära er mer om hur ni kan påverka lokalt, men det är ni själva som bestämmer vad det innebär för er rent konkret.

Vi tror och hoppas att några studiecirkelkommer att leda till att ni planerar lokala påverkansaktiviteter som främjar friluftslivet i ert område. Kanske kommer ni under cirkelns gång hitta ett nytt område som ni vill påverka? Mer tips om detta finns i det avslutande kapitlet.

Delaktighet

Det är viktigt att alla i gruppen är delaktiga i samtalen under studiecirkeln. Vi är här för att lära av och med varandra. Den sammankallande studiecirkelledaren får gärna fördela ordet aktivt när det behövs så att alla får komma till tals. Tänk på att vi alla fungerar olika i en grupp, vissa är mer trygga och pratar mer än andra. Genom att ha respekt för att vi alla går in i studiecirkeln med olika mål, förväntningar och kunskapsnivåer så kan vi skapa ett gynnsamt debattklimat. Anpassa också tempot så att alla kan delta. Lycka till!

Träff 1: Varför ska ni påverka?

Demokrati betyder folkstyre, vilket innebär att all makt utgår från folket. Det betyder i sin tur att medborgarna gemensamt har ett ansvar för samhället vi lever i. Därför är det viktigt att alla människor engagerar sig i samhällsutvecklingen. Genom att delta och påverka skapar vi vår gemensamma framtid.

Oroliga forskare menar samtidigt att det politiska engagemanget under de senaste åren har villkorats och att välutbildade människor lättare dras till politiken i kraft av sina kunskaper, men också för att de tror sig kunna göra skillnad. För att demokratin inte ska tappa sin legitimitet är det nödvändigt att vi medborgare deltar och känner möjligheten att påverka politiska beslut. Ju fler vi är, desto starkare blir vår röst. När vi hjälps åt blir arbetet lättare.

Att förbereda inför träffen

- Läs kapitel 1 i handboken.
- Fundera på vad du vill få ut av studiecirkeln som helhet. Vad är dina mål?
- Hitta en påverkansfråga som du har drivit eller skulle vilja driva.

Presentationsrunda och studiecirkelns upplägg

Börja cirkelträffen med en presentationsrunda. Låt var och en berätta vem de är och svara på följande frågor:

- Varför har du valt att gå den här studiecirkeln?
- Vad har du för förväntningar på cirkeln och vilka är dina mål?

Gå igenom studiecirkelns upplägg och studiematerial.

- Var, när och hur ofta ska ni ha era cirkelträffar?
- Vilka spelregler vill ni att ska gälla i diskussionerna?
- Vad tycker ni i gruppen är viktigast för att det ska bli bra diskussioner?

Varför ska vi påverka – diskussionsfrågor

Kapitel 1 i handboken handlar om varför vi ska påverka. Diskutera kapitlet och följande frågor:

- Vilka tankar och reflektioner fick ni när ni läste kapitel 1 i handboken?
- Varför tycker ni att vi ska ägna oss åt påverkan?
- Varför ska vi påverka lokalt?
- Har ni exempel på vilken typ av påverkansaktiviteter vi ska och inte ska ägna oss åt?
- Hur bestämmer ni i er lokalavdelning vilka frågor ni vill prioritera?
- Vilka av de svenska friluftsmålen är mest relevanta för er?
- Vilket ansvar har vi för att värna allemansrätten?
- Vad är lokalavdelningarnas roll i påverkansarbetet?
- Vad är vårt ansvar som ideella organisationer?
- Hur samverkar ni med myndigheter lokalt?
- Hur kan vi bättre nyttja de lokala naturreservaten?
- Hur kan vi utforma påverkansarbetet så att fler medlemmar engageras?

Läs mer

- Sveriges friluftsmål: <https://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/>
- Riksförbundet Attentions *Guide för lokalt Påverkansarbete*: https://attention.se/wp-content/uploads/2019/02/remissversion_intressepolitisk-guide-attention.pdf
- STF:s påverkansarbete: <https://www.svenskatu-ristforeningen.se/om-stf/vart-paverkansarbete/>
- **Filmtips:** Eivor Folkesson från Friluftsförbundet Vadstena berättar om hur de samverkar med kommunen: <https://www.friluftsfremjandet.se/detta-gor-vi/samhallspaverkan/paverka-din-ta-torts-nara-natur/>

Träff 2: Vad kan ni påverka lokalt?

Många viktiga beslut tas lokalt. Så mycket som en fjärdedel av Sveriges BNP är kopplad till frågor som upphandlas eller levereras av Sveriges 290 kommuner och 20 regioner. Därför är det naturligt att fokusera påverkansarbetet på lokal och regional nivå. Lokalavdelningarnas påverkansarbete spelar därmed en allt viktigare roll och kompletterar riksorganisationens påverkansarbete som i huvudsak bedrivs mot riksdagspolitiker och nationella talespersoner. Lokala företag, organisationer och intressegrupper med samma mål är fördelaktiga att skapa lokala allianser med. Genom att läsa lokaltidningar, följa flödet på sociala medier och prenumerera på olika nyhetsbrev kan ni få en bra inblick i utvecklingen inom en viss fråga.

Att förbereda inför träffen

- Läs kapitel 2 i handboken.
- Fundera på vilken del av kommunen eller regionen som är relevant för din påverkansfråga.

Reflektioner och tankar från förra träffen

- Inled träffen med att dela reflektioner och tankar efter förra cirkelträffen.

Var och vem ska vi påverka – diskussionsfrågor

Den här träffen tar avstamp i kapitel 2 i handboken, som handlar om vad, vem och hur vi kan påverka lokalt.

- Vilka tankar och reflektioner fick ni när ni läste det andra kapitlet i handboken?
- Var fattas de politiska besluten i en kommun?
- Hur kan vi bedriva opinionsbildning mot kommunala beslutsfattare?
- Vilka frågor som regionen ansvarar för borde ni påverka?

- Är det något av de lokala goda exemplen ur handboken som ni kan inspireras av?
- Finns det några frågor som ni inte vet vem som ansvarar för i dag i er kommun/region? Hur kan ni ta reda på vem som ansvarar för frågan?
- Är det något område ni blev förvånade över vem som ansvarar för?
- Vem kan ni skapa lokala allianser med?
- Vilka aktiviteter kan ni genomföra för att nå fram?

Läs mer:

- Djurens Rätt – Strategi och stöd för lokalt påverkansarbete
 - <http://lokalt.djurensratt.se/app/uploads/sites/2/2019/11/STRATEGI-OCHE-STÖD-FÖR-LOKALT-PÅVERKANSARBETE.pdf>
- 10 tips om att påverka kommuner och regioner
 - <https://www.westander.se/pr-handboken/10-tips-om-att-paverka-kommuner-och-regioner/>
- STFs påverkansarbete: <https://www.svenskatu-ristforeningen.se/om-stf/vart-paverkansarbete/>

Friluftsrämmandet Värmdö skriver om skräpplockardagen på facebook.

Träff 3: Skapa debatt

När vi vill påverka eller förändra något i samhället behöver vi få frågan att komma upp på beslutsfattarnas dagordning. Att skapa debatt och bilda en opinion är ett bra sätt att göra detta på. Såväl våra folkvalda politiker som massmedia intresserar sig särskilt för de frågor som berör många och som har ett allmänintresse. Ni behöver alltså lyfta frågan till ett mer generellt plan där ni kan visa hur den berör fler än bara er. På så sätt visar ni på frågans allmänintresse. Detta är en bra början för att skapa debatt. Denna träff fokuserar på olika verktyg för att skapa en debatt som kan leda till den förändring ni vill se.

Att förbereda inför träffen

- Läs kapitel 3 i handboken.
- Fundera på vilka av verktygen som nämns i handboken som ni skulle kunna använda.
- Vilka andra metoder, utöver de som nämns i handboken, finns för att skapa debatt?

Reflektioner och inledning

- Inled träffen med att dela reflektioner och tankar efter förra cirkelträffen.
- Gå igenom de fyra verktygen för att skapa debatt som presenteras i handboken. Låt gärna varje verktyg presenteras av olika cirkeldeltagare.

Verktyg för att skapa debatt – diskussionsfrågor

Diskutera tillsammans vilka verktyg ni kan använda för att skapa debatt:

- Varför är det viktigt för er att skapa debatt?
- Är det alltid en bra idé att väcka debatt i de frågor ni vill påverka i? Varför/varför inte?
- Har ni något exempel där ni väckt debatt i en lokal fråga? Vad blev resultatet?
- Är insändare ett bra verktyg för er? Vad tyckte ni

om exemplet på insändare som gavs i handboken?

- Hur kan ni använda sociala medier på ett smartare sätt för att påverka?
- Hur använder ni eller hur kan ni använda pressmeddelanden?
- Vad är era erfarenheter från att ha kontakt med journalister?
- Har ni något exempel på när massmedia hjälpt till att lyfta en lokal fråga på ett bra sätt?
- Vilka andra verktyg finns det för att skapa debatt?
- Hur kan ni gå tillväga för att skapa debatt i er viktigaste fråga? Vad skulle ni kunna göra redan nu?

Läs mer

- Aftonbladets debattskola: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/jP3obn/sa-gor-du-for-att-delta-i-debatten>
- Pr-byrån Westanders pr-handbok: <https://www.westander.se/pr-handboken/>
- Svenska Turistföreningens senaste debattartiklar: <https://www.svenskaturistforeningen.se/om-stf/vart-paverkansarbete/>
- Friluftsrådets senaste debattartiklar: <https://www.friluftsradet.se/aktuellt/>

Att skapa debatt är ett sätt att påverka.

Träff 4: Hur kan ni gå vidare?

Nu har ni arbetat er igenom hela handboken och lärt er mer om varför vi ska påverka, vad vi kan påverka lokalt och vilka verktyg det finns för att skapa debatt. Förhoppningsvis har ni fått många bra idéer under studiecirkeln gång om vad ni vill påverka i ert närområde. Den här fjärde avslutande träffen är förhoppningsvis början på ett nytt lokalt påverkansarbete för er.

Att förbereda inför träffen

- Läs igenom de delar av handboken som du vill repetera.
- Vilken eller vilka konkreta frågor vill du att ni ska försöka påverka lokalt?
- Vilka verktyg tror du att ni skulle ha störst framgång med att använda?

Reflektioner och inledning

- Dela reflektioner och tankar efter förra träffen.

Hur arbetar ni vidare – diskussionsfrågor:

Diskutera vad ni lärt er under studiecirkeln gång och identifiera påverkansfrågor som ni vill arbeta vidare med:

- Vad har ni lärt er i den här studiecirkeln? Vad känner ni att ni behöver lära er mer om?
- Vilken eller vilka lokala påverkansfrågor tycker ni passar att driva tillsammans?
- Hur kan ni presentera frågan så att den får allmänintresse för beslutsfattare och massmedia?
- Hur kan ni skapa debatt i frågan?
- Är frågan av nationell karaktär så att ni ska kontakta riksorganisationen?
- Ska ni driva påverkansfrågan inom ramen för studiecirkeln eller inom lokalavdelningen?
- Vilka andra kan ni kroka arm med för att få större genomslag?

- Vem gör vad när i ert påverkansarbete framåt?

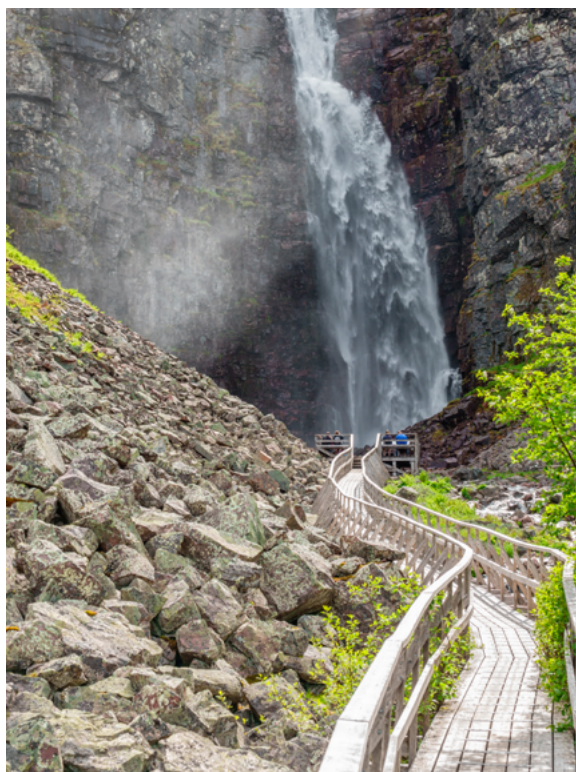
Avslut och utvärdering

Avsluta studiecirkeln med att utvärdera:

- Vad var bra/mindre bra i studiecirkeln?
- Vad hade ni kunnat göra annorlunda?
- Hur kan ni engagera er vidare i det här ämnet?

Läs mer

- Friluftsrämjandet: Påverka din tätortsnära natur: <https://www.friluftsrämjandet.se/detta-gor-vi/samhallspaverkan/Samhallspaverkan/pa-verka-din-tatortsnara-natur/>
- Svenska Turistföreningens riktlinjer: <https://www.svenskaturistforeningen.se/om-stf/riktlinjer/>

Vandringsled vid Njupeskar, Fulufjällets nationalpark.

Studieplan Påverka lokalt

Vill du lära dig mer om hur man skapar debatt i olika frågor? Den här studieplanen handlar om lokalt påverkansarbete. Tanken är att stimulera dig till att göra en viktig insats för vårt friluftsliv och natur – genom att påverka beslutsfattare och den allmänna opinionen.

Många av de beslut som påverkar friluftslivet fattas lokalt av kommuner och regioner. Här kan er lokalavdelning vara en viktig röst för att få beslutsfattarna att fatta kloka beslut, genom att till exempel skapa debatt lokalt och lyfta viktiga frågor som vi tillsammans driver. Ju fler vi är, desto starkare blir vår röst.

Den här studiecirkeln baserar sig på *Handbok för lokal påverkan*, som är framtagen av Svenska Turistföreningen och Friluftsrämjandet. I studiecirkeln lär du dig mer om betydelsen av politisk påverkan och vilka som är de viktigaste verktygen. Du får kunskap om vikten av ett tydligt formulerat budskap och hur vi bäst når massmedia. Gör dig redo för levande och intressanta diskussioner och lär dig hur du påverkar din kommun eller ditt län!

Studieförbundet är ett av Sveriges största studieförbund. Vi är partipolitiskt och religiöst obundna med ett brett utbud av studiecirklar, utbildningar, kulturarrangemang och föreläsningar. Varje år samlas ett par hundratusen deltagare i våra studiecirklar och kurser.

Kontakta oss så hjälper vi er vidare. Information och kontaktuppgifter hittar ni på studieförbundet.se. Välkommen till Studieförbundet!